

Kommunrevisionen

Revisorerna i Mölnåls stad

2018-03-29

Till
Fullmäktige i Mölnåls stad

Revisionsberättelse för år 2017

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse och nämnder och genom utsedda lekmannarevisorer/revisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll i verksamheten samt för återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsord i kommunal verksamhet och reglemente för revisorerna. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i allt väsentligt har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Revisorerna noterar att det finns brister i social- och arbetsmarknadsnämndens styrning, uppföljning och kontroll av familjehemsvården.

Vidare noterar revisorerna att vård- och omsorgsnämnden inte säkerställt att beslut om boende enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade verkställs i enlighet med gällande regelverk.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens, nämndernas och beredningarnas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen i allt väsentligt är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt. Vi anser att kommunstyrelsen bör utveckla en tydlig definition av god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv. Vi anser vidare att måloppfyllelse bör bedömas för samtliga verksamhetsmässiga mål, även om enskilda indikatorer inte har varit möjliga att mäta.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och beredningar samt enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2017.

Kommunrevisionen

Mölnåls den 29 mars 2018

Thomas Svensson

Claes Olsson

Birgitta Evans

Jan-Erik Lindström

Cesar Mirzaei Langroodi

Eva Magnusson

Hans Pettersson

Peter Eckerström

Peter Österberg

YVETTE HEDLUND
ENUGT FULLMÄKT

Bilagor:

- Redogörelse för revisionen år 2017
- Granskningsrapporter tillhörande revision 2017:
- Granskning av bokslut 2017-12-31
- Granskning av delårsrapport per 2017-06-30
- Löpande granskning av intern kontroll
- Rapport från nämndmöten 2017
- Granskning av IT i skolan
- Granskning av kvalitet i äldreomsorgen
- Granskning av prognosprocessen
- Granskning av tillgänglighet avseende boendeplatser
- Granskning av utredning och uppföljning av familjehem
- Granskning av verksamhetsstyrning inom miljönämnden
- Uppföljande granskning av kompetensförsörjning av behöriga lärare
- Lekmannarevision Affärsfastigheter i Mölnåls AB
- Lekmannarevision Faren Fastighets AB
- Lekmannarevision Gunnebo slott och trädgårdar AB
- Lekmannarevision Kvarnfallet Mölnåls AB
- Lekmannarevision Mölnåls Energi AB
- Lekmannarevision Mölnåls Energi Nät AB
- Lekmannarevision Mölnåls Fastighets AB
- Lekmannarevision Mölnåls Centrum Byggnads Fastighets AB
- Lekmannarevision Mölnåls Centrum Karpen 12 Fastighets AB
- Lekmannarevision Mölnåls Centrum Koljan 1 Fastighets AB
- Lekmannarevision Mölnåls Parkerings AB
- Lekmannarevision Mölnålsbostäder AB

Kommunrevisionen

Bilaga till revisionsberättelsen

Redogörelse för revisionen 2017

Kommunrevisionen

Innehåll

1. Redogörelse för revisionen år 2017	3
1.1 Inledning.....	3
1.2 Granskningsinriktning	3
2. Årlig granskning	3
2.1 Årlig granskning av kommunens nämnder.....	3
2.2 Löpande granskning av intern kontroll i redovisningen.....	4
2.3 Granskning av delårsbokslut.....	4
2.4 Granskning av bokslut	5
2.5 Bedömning av måluppfyllelse kopplat till god ekonomisk hushållning	5
2.6 Lekmannarevisorernas rapportering.....	6
3. Fördjupade granskningar/förstudier	6
3.1 Granskning av IT i skolan.....	6
3.2 Granskning av kvalitet i äldreomsorgen.....	6
3.3 Granskning av prognosprocessen.....	7
3.4 Granskning av tillgänglighet avseende boendeplatser.....	7
3.5 Granskning av utredning och uppföljning av familjehem.....	8
3.6 Granskning av verksamhetsstyrning inom miljönämnden	8
3.7 Uppföljande granskning, kompetensförsörjning av behöriga lärare	9

Kommunrevisionen

1. Redogörelse för revisionen år 2017

1.1 Inledning

Mölnåls stads revisorer lämnar härmed sin sammanfattande redogörelse avseende årets granskningsinsatser.

I vår rapport lämnas sammanfattande beskrivningar av de granskningar som genomförts under året samt våra mest väsentliga iakttagelser och rekommendationer.

1.2 Granskningsinriktning

Vi har utfört granskningen enligt kommunallagen och aktiebolagslagen (lekmannarevisionen) samt revisionens reglemente.

Enligt kommunallagen 12 kap. skall revisorerna pröva om verksamheten bedrivs på ett effektivt och ändamålsenligt sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om kontrollen inom styrelse och nämnder är tillräcklig.

Revisionen arbetar på fullmäktiges uppdrag och utgör hela fullmäktiges verktyg. Kommuninvånarnas perspektiv sätts i förgrunden i revisionens arbete.

2. Årlig granskning

2.1 Årlig granskning av kommunens nämnder

Kommunallagen och god revisionssed anger att all verksamhet skall granskas årligen. Med all verksamhet avses en översiktlig granskning av den styrning som nämnder och förvaltningar utövar för att uppfylla de uppgifter och nå de mål som givits av fullmäktige.

Ett av revisionens viktigare syften enligt kommunallagen är att granska och bedöma om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Under 2017 har den årliga granskningen inneburit möten med nämnds- och utskottspresidier samt med respektive förvaltningsledning. Genom mötena har revisorerna fått en bild av hur nämnderna arbetar inom ett antal identifierade områden. Områdena för 2017 års grundläggande granskning har varit:

- Arbete med mål och riktlinjer
- Uppföljning och rapportering
- Risker och intern kontroll

Granskningen har redovisats per nämnd i en samlad rapport, Basgranskning 2017. Vi önskar särskilt framhålla att det i granskningen framkommit att det finns utmaningar vad gäller arbetet

Kommunrevisionen

med riskanalys och intern kontroll inom flertalet nämnder. Det framkommer också att den av fullmäktige antagna programförklaringen inte är integrerad i målstyrningsarbetet, vilket försvårar styrning och uppföljning utifrån programförklaringen.

Inom ramen för den årliga granskningen har vi löpande tagit del av ekonomi- och verksamhetsrapporter, delårsrapporter, bokslut och protokoll. Bedömning har gjorts av huruvida ansvarig nämnd/styrelse har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning och uppföljning.

Iakttagelser och slutsatser har sammanfattats av revisionen och ingår även som en del av riskanalysen inför revisionsplaneringen 2018.

2.2 Löpande granskning av intern kontroll i redovisningen

Vår granskning och bedömning av den interna kontrollen under året omfattar granskning och bedömning av nedanstående väsentliga rutiner och konton enligt upprättad riskanalys:

- 4 Bokslutsprocessen
- 4 Löneprocessen och pensioner
- 4 Inköpsprocessen
- 4 Anläggningsprocessen
- 4 Exploateringsprocessen
- 4 Kravhanteringsrutinen
- 4 Mervärdesskatt

Ovanstående granskning innebär i de flesta fall att vi följer hela flödet, det vill säga från det att en intäkt, kostnad genereras till dess att registrering sker i huvudboken och slutligen blir reglerad.

Vidare har nedanstående analyser och kontroller genomförts.

- 4 Kontroll av avstämningar på väsentliga konton som kundfordringar, leverantörsskulder, likvida medel etc.
- 4 Granskning av momsredovisning
- 4 Granskning av övergripande kontroller i redovisningen

Granskningen har redovisats i en särskild granskningsrapport.

2.3 Granskning av delårsbokslut

Vi har översiktligt granskat kommunens delårsbokslut per 2017-06-30. Syftet har varit att bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de finansiella och verksamhetsmässiga

Kommunrevisionen

mål som fullmäktige beslutat om, samt om delårsrapporten ger en rättvisande bild av kommunens ekonomiska resultat och verksamhet.

Granskningen visade att staden inte fullt ut följer rekommendation 11.4 från Rådet för kommunal redovisning vad avser att fördela anläggningstillgångar i komponenter.

Granskningen visade att det för flera av de verksamhetsmässiga målen saknades en bedömning av måluppfyllelsen. Vi valde därför att avvakta till årsbokslutet med att uttala oss om huruvida kommunen bedriver sin verksamhet i enlighet med god ekonomisk hushållning.

Vår sammantagna bedömning, beaktat ovanstående noteringar, var att delårsrapporten i huvudsak var upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och gav en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning.

2.4 Granskning av bokslut

Vi har granskat stadens årsredovisnings resultat- och balansräkningar med nothänvisningar, kassaflödesanalyser, driftsredovisning och investeringsredovisning. Revisionen har utförts enligt god revisionsred i kommunal verksamhet.

Vår bedömning är att granskat material i huvudsak överensstämmer med lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed och att bokslutet och årsredovisningen i alla väsentliga delar är korrekt upprättat och ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning.

Baserat på de revisionsåtgärder som genomförts har inget framkommit som tyder på att det skulle föreligga väsentliga brister i stadens interna kontroll. Vår granskning av den interna kontrollen har emellertid inte omfattat en fullständig genomgång i syfte att kartlägga alla tänkbara brister.

Granskningen har redovisats i särskild granskningsrapport.

2.5 Bedömning av måluppfyllelse kopplat till god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen 12 kap. 2 § har vi granskat om resultatet i årsredovisningen är förenligt med fullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Granskningen visar att balanskravet och de finansiella målen uppfylls. Sju av tio verksamhetsmål anses delvis uppfyllda. Inget av de verksamhetsmässiga målen anses ha uppnåtts fullt ut och tre mål anses inte ha varit möjliga att bedöma. Årsredovisningen innehåller en utförlig analys av måluppfyllelsen som visar att det pågår ett aktivt arbete för att nå de verksamhetsmässiga målen. Beaktat ovanstående var vår bedömning att resultatet i allt väsentligt varit förenligt med de mål som fullmäktige fastställt. Vi delade således kommunstyrelsens bedömning att god ekonomisk hushållning uppnåtts. Vår bedömning var dock att kommunstyrelsen bör utveckla en tydlig definition av vilken måluppfyllelse som krävs avseende verksamhetsmålen för att god ekonomisk hushållning ska anses råda. Vidare ansåg vi att måluppfyllelsen bör bedömas för samtliga verksamhetsmässiga mål, även om någon indikator inte har varit möjlig att mäta.

Kommunrevisionen

2.6 Lekmannarevisorernas rapportering

Under 2017 har lekmannarevisionen genomfört en grundläggande granskning av respektive bolag. Den grundläggande granskningen har inneburit dokumentstudier samt möten med respektive bolags styrelsepresidium och VD. Genom mötena har lekmannarevisorerna fått en bild av hur bolaget arbetar inom ett antal identifierade områden. Områdena för 2017 års lekmannarevision har varit:

- Väsentliga händelser samt utmaningar och risker 2017/2018
- Intern kontroll
- Bolagets långsiktiga planering samt arbete med kommunens Vision 2022
- Uppföljning utifrån det kommunala ändamålet

Granskningen har redovisats i granskningsredogörelser för respektive bolag. Iakttagelser och slutsatser har även sammanfattats av revisionen och ingår som en del av riskanalysen inför revisionsplaneringen 2018.

3. Fördjupade granskningar/förstudier

3.1 Granskning av IT i skolan

Vi har under året genomfört en granskning av IT i skolan. Granskningen har syftat till att bedöma om skolnämnden har säkerställt att IKT¹-arbetet i grundskolan bedrivs på ett ändamålsenligt sätt.

Vår sammanfattande bedömning utifrån resultatet av granskningen är att det finns brister i skolnämndens styrning, kontroll och uppföljning av IKT-arbetet. Granskningen visade att Mölnåls stad genomför satsningar på digital utveckling och har kommit långt i detta arbete, men utvecklingen bedömdes till stor del bero på engagerade tjänstemän snarare än på en tydlig styrning och uppföljning från nämndens sida. Det saknas tydliga mål och uppdrag för IKT-arbetet, vilket vi menade begränsar förutsättningarna för likvärdighet mellan skolorna. Det genomförs inte heller någon strukturerad uppföljning av IKT-arbetet, vilket innebär att nämndens kontroll och förutsättning att hantera risker kan ifrågasättas.

Granskningen har redovisats i en särskild granskningsrapport.

3.2 Granskning av kvalitet i äldreomsorgen

Vi har under året genomfört en granskning av kvalitet inom äldreomsorgen. Syftet med granskningen var att bedöma om vård- och omsorgsnämnden har säkerställt att kvaliteten i

¹ Informations- och kommunikationsteknik

Kommunrevisionen

äldreomsorgen lever upp till kraven i lagstiftning, mål, uppdrag och antagna värdighetsgarantier.

Vår sammanfattande bedömning var att vård- och omsorgsnämnden till stor del har säkerställt en kvalitet som lever upp till kraven i lagstiftning, mål, uppdrag och värdighetsgarantier för både den verksamhet som bedrivs i stadens regi och den verksamhet som bedrivs i extern regi. Det finns ledningssystem och rutiner för kvalitetsarbetet. Det finns också former för uppföljning och analys av kvalitet. Nämnden bedömdes dock inte fullt ut ha säkerställt att mål är förankrade inom hela förvaltningen.

Granskningen har redovisats i en särskild granskningsrapport.

3.3 Granskning av prognosprocessen

Vi har under året genomfört en granskning av prognosprocessen. Granskningen syftade till att bedöma om kommunstyrelsen säkerställt en ändamålsenlig process för ekonomiska prognoser samt om dessa är tillförlitliga och utgör ett tillfredställande beslutsunderlag.

Vår sammanfattande bedömning var att kommunstyrelsen har säkerställt en god rutin kopplat till arbetet med prognos, uppdatering av prognoser under året samt efterföljande uppföljning av grunden till de avvikelser som noterats mellan utfall och prognos. Vi bedömde att det finns rimliga förklaringar till de avvikelser som noterats. Det har gjorts dokumenterade uppföljningar av väsentliga avvikelser mellan utfall och prognos. Vi ansåg dock att staden i sina prognoser bör uppskatta utfall av exploateringsprojekt som förväntas avslutas innan årets slut i syfte att visa en bästa bedömning av utfall per helåret. Vi bedömde även att staden borde uppskattat kommande tilldelning av byggbonus.

Granskningen har redovisats i en särskild granskningsrapport.

3.4 Granskning av tillgänglighet avseende boendeplatser

Vi har under året genomfört en granskning av tillgänglighet avseende boendeplatser inom områdena särskilt boende och funktionshinder. Syftet med granskningen var att bedöma om vård- och omsorgsnämnden säkerställt ett ändamålsenligt arbete med tillgänglighet avseende boendeplatser enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Vår sammanfattande bedömning var att vård- och omsorgsnämnden inte fullt ut säkerställt boendeplatser enligt SoL och LSS. Per juni 2017 hade 51 beslut inte kunnat verkställas inom tre månader, varav 14 kunde härröras till platsbrist. Nämnden har fått betala vite för två ej verkställda beslut inom funktionshinderverksamheten. Per juni 2017 fanns inga beslut om särskilt boende som inte kunnat verkställas på grund av platsbrist. Det har dock tidigare funnits en tillgänglighetsproblematik till särskilt boende och förvaltningen bedömer att kön kommer att öka.

Kommunrevisionen

Granskningen har redovisats i en särskild granskningsrapport.

3.5 Granskning av utredning och uppföljning av familjehem

Vi har under året genomfört en granskning av utredning och uppföljning av familjehem. Syftet med granskningen var att bedöma om social- och arbetsmarknadsnämnden säkerställt en ändamålsenlig familjehemsvård, det vill säga i enlighet med gällande lagar, regler och fullmäktiges beslut.

Vår sammanfattande bedömning var att social- och arbetsmarknadsnämnden har vissa brister i sin styrning, uppföljning och kontroll av familjehemsvården. Granskningen visade att det finns rutiner och mallar för utredning av familjehem, men att dessa är i behov av uppdatering. Det sker inget pågående arbete för att likställa enheternas rutiner, mallar och arbetssätt. Vår bedömning var att nämnden därmed inte har säkerställt att handläggningen av familjehemsärenden bedrivs på ett likvärdigt sätt inom enheterna. Av granskningen framkom att nämnden inte heller har genomfört någon samlad uppföljning eller utvärdering av stödet till familjehemmen, vilket Socialstyrelsens föreskrifter anger. Uppföljning av familjehem sker i huvudsak utifrån ett individperspektiv och inte av familjehemmet i sig. Granskningen påvisade brister i följsamheten till rutinen för uppföljning samt att upprättande av genomförandeplaner bortprioriteras vid tidsbrist. Granskningen visade också att det inte genomförs någon strukturerad uppföljning av konsulentstödda familjehem. Av granskningen framkom att dokumentation är ett övergripande utvecklingsområde, både avseende utredning, stöd och uppföljning av familjehem. Bristerna avseende dokumentation bekräftades av genomförd aktgranskning.

Granskningen har redovisats i en särskild granskningsrapport.

3.6 Granskning av verksamhetsstyrning inom miljönämnden

Vi har under året genomfört en granskning av verksamhetsstyrning inom miljönämnden. Granskningen syftade till att bedöma om miljönämnden säkerställt en ändamålsenlig verksamhetsstyrning, det vill säga i enlighet med lagar, regler och fullmäktiges beslut. Syftet var även att bedöma om nämnden tillsett att tillräcklig tillsyn och kontroll utförts inom dess ansvarsområde.

Vår sammanfattande bedömning var att det finns utvecklingsområden vad gäller miljönämndens styrning och uppföljning samt att nämnden inte säkerställt att tillräcklig tillsyn och kontroll utförs inom dess ansvarsområde. Granskningen visade att nämnden har fastställt mål i sin verksamhetsplan samt tillsyns- och kontrollplanerna, men att målen inte är förankrade i verksamheterna. Nämnden har inte tagit del av uppföljning av samtliga mål i tillsyns- och kontrollplanerna. Granskningen visade vidare att nämnden har antagit behovsutredningar samt tillsyns- och kontrollplaner. Behovsutredningarna visar att behovet av tillsyn och kontroll överstiger resurserna.

Granskningen har redovisats i en särskild granskningsrapport.

Kommunrevisionen

3.7 Uppföljande granskning, kompetensförsörjning av behöriga lärare

Vi har under året genomfört en uppföljning av den granskning av kompetensförsörjning av behöriga lärare som genomfördes under 2015. Syftet med den uppföljande granskningen var att bedöma hur skolnämnden och utbildningsnämnden arbetat vidare utifrån revisionens rekommendationer från 2015.

Vår sammanfattande bedömning var att skolnämnden och utbildningsnämnden till viss del har beaktat revisionens rekommendationer. Granskningen visade att det pågår arbete inom båda nämnderna för att säkerställa kompetensförsörjning av behöriga och legitimerade lärare. Ingen av nämnderna har dock tagit fram någon sammanhållen strategi för hur man ska arbeta med att rekrytera, behålla och kompetensutveckla lärare i syfte att säkerställa kompetensförsörjning av behöriga lärare.

Granskningen visade vidare att skolnämnden inte har fastställt någon rutin för hur betygssättning ska ske i de fall där behörig lärare saknas eller vilket underlag betygssättande rektor/lärare ska ta del av vid betygssättningen. Det är otydligt hur det säkerställs att den lärare/rektor som ska sätta betyg i ämne där behörig lärare saknas får tillräckligt underlag för att kunna garantera rättssäkerheten i besluten och rättvisande betyg. Skolnämnden har inte heller genomfört någon kontroll eller uppföljning av efterlevnaden av rutinen för rapportering av andelen behöriga lärare och orsaker till anställning av obehöriga lärare. Den granskning som genomfördes 2015 visade att skolenheterna inte konsekvent rapporterade samtliga obehöriga lärare enligt fastställd rutin.

Granskningen har redovisats i en särskild granskningsrapport.

Mölnads Stad, kommunrevisionen

Granskning av intern kontroll 2017

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1. Bakgrund.....	1
1.2. Granskningsansats.....	1
2. Iakttagelser och förslag till förbättringar.....	2
2.1. Bokslutsprocessen.....	2
2.2. Löneprocessen och pensioner	2
2.3. Inköpsprocessen	3
2.4. Investeringsprocessen.....	5
2.5. Exploateringsprocessen.....	5
3. Identifierade eller befarade problem inför det kommande årsbokslutet	7

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Som ett led i årets redovisningsrevision har våra noteringar från granskning av intern kontroll i redovisningen under 2017 sammanställts.

Sammanfattningsvis är det vår bedömning att den interna kontrollen kan förstärkas inom vissa områden. Vår granskning täcker endast områden och aspekter som är väsentliga för revisionen och är ej av sådan omfattning att den täcker in alla svagheter i rutiner och intern kontroll.

1.2. Granskningsansats

Vår granskning av den interna kontrollen omfattar:

- „ Bokslutsprocessen
- „ Löneprocessen och pensioner
- „ Inköpsprocessen
- „ Anläggningsprocessen
- „ Exploateringsprocessen
- „ Kravhanteringsrutinen

Ovanstående granskning innebär i de flesta fall att vi följer hela flödet, dvs. från det att en intäkt eller kostnad genereras till dess att registrering sker i huvudboken och slutligen blir reglerad. Övrig granskning som utförs är:

- „ Kontroll av avstämningar på väsentliga konton som kundfordringar, leverantörsskulder, likvida medel etc.
- „ Granskning av momsredovisning
- „ Övergripande kontroller i redovisningen
- „ Uppföljning av rapport från löpande granskning 2016

2. Iakttagelser och förslag till förbättringar

2.1. Bokslutsprocessen

Bokslutsprocessen är central utifrån att det sker en mängd avstämningar, reserveringar och bedömningar som kan påverka bokslutet. Den risk för fel, i redovisningen, som föreligger i bokslutsarbetet innebär att bokslutsprocessen alltid bedöms som väsentlig. Vi har gått igenom rutiner för bokslutsarbetet rörande ansvar, avstämningar, periodiseringar med mera.

2.1.1. Gjorda iakttagelser

Bokslutsprocessen är en process som involverar huvuddelen av medarbetarna inom ekonomiavdelningen. Varje ekonom på respektive förvaltning är också involverade i bokslutsprocessen. Det finns skriftliga rutiner där det framgår vem som är ansvarig för vilka avstämningar samt hur ofta avstämningar ska ske. Kommunens finansiella anläggningstillgångar består till stor del av innehav i kommunala bolag. Vi kan konstatera att kommunen likt tidigare år har dokumenterat sin bedömning av värdet på finansiella anläggningstillgångar per balansdagen 31 december 2016. Vår samlade bedömning är bokslutsprocessen i allt väsentligt bedöms fungera väl.

2.1.2. Rekommendation

Vid genomgång av processen identifierades inga brister. Kommunens hantering bedöms tillfredställande.

2.2. Löneprocessen och pensioner

Personalrelaterade kostnader utgör den enskilt största kostnaden för kommunen. Vi har gått igenom kommunens löneprocess. Stickprovsmässig granskning av kommunens skattedeklaration avseende sociala avgifter samt källskatteavdrag har genomförts för två månader.

2.2.1. Gjorda iakttagelser

För löneprocessen finns en upprättade processbeskrivning som beskriver roll- och ansvarsfördelningen inom lönehanteringen.

Olika kontroller av löner utförs idag av medarbetaren själv, närmaste chef, löneadministratör samt systemförvaltare. Löneadministratörer och systemförvaltare är de som har möjlighet att göra förändringar av grunddata i löneregistret. Förändringar av grunddata loggas men granskas endast i efterhand om misstanke om felaktigheter uppkommit.

I samband med lönekörning lägger systemförvaltare ut ett meddelande på kommunens intranät angående när sista dag för rapportering kan ske. Kommunen har tagit fram en instruktion som beskriver vilka kontroller ansvarig chef kan göra innan löneutbetalning. Respektive chef har också möjlighet att ta ut ett antal rapporter för kontroll. Det är

respektive chefs ansvar att kontrollera att nettoutbetalningen till respektive person är korrekt. Vilka rapporter som faktiskt tas ut och vilka kontroller som respektive chef utfört är i dagsläget inte spårbart.

I den interna kontrollplanen för kommunstyrelsen och stadsledningsförvaltningen ingår ett antal kontroller som årligen ska utföras av löneadministrationen. Exempelvis ska 20 slumpvis löner väljas ut för granskning där kontroll ska ske av utbetald lön enligt mall, rätt tjänst, rätt frånvaro, rätt lön etc.

Det saknas för närvarande en processbeskrivning för hur rapportering av pensioner ska ske. Kommunen har meddelat oss om att en aktivitet för närvarande pågår med att ta fram en processbeskrivning för rapportering av pensioner.

2.2.2. Rekommendation

Vi rekommenderar att ändringar av grunddata i löneregistret ska granskas av person som inte har behörighet att registrera grunddata. För att stärka den interna kontrollen rekommenderar vi att kontroll av inlagda uppgifter utförs av en person som inte har behörighet att genomföra ändringar i systemet. Kontroll kan ske genom granskning av logglista över förändringar.

För att stärka löneprocessen rekommenderar vi kommunen att inför spårbarhet av de kontroller ansvarig chef ska utföra i samband med löneutbetalning. En sådan spårbarhet kan utgöras av elektronisk attest eller av dokumentation som möjliggör stickprov i syfte att verifiera att kontroller genomförts ute på enheterna.

Vidare rekommenderar vi att det upprättas en skriftlig processbeskrivning för hur rapportering av pensioner ska ske inom kommunen.

Ovanstående rekommendationer kvarstår från föregående år.

2.2.3. Kommunens kommentarer

Olika typer av kontroller av löner görs idag av medarbetaren själv, närmaste chef, löneadministratör samt systemförvaltare. Om misstanke om felaktigheter uppkommer, görs kontroller i loggarna i efterhand.

Rimlighetsbedömningar av lönerelaterade kostnader sker redan idag.

En aktivitet genomförs under året att genomföra en processkartläggning rapportering av pensioner

2.3. Inköpsprocessen

Rutin för inköpsprocessen och hantering av behörigheter, attester med mera har granskats. Vi har genomfört intervjuer med ekonomichef och systemansvarig för ekonomisystem samt granskat ett flertal stickprov för att verifiera fakturornas utformning, kontering, attestering, koppling till verksamheten, beställning samt ramavtal.

2.3.1. Gjorda iakttagelser

Ett inköp har följts från initiering till utbetalning i Agresso och verifierar vår uppfattning av processen. Vidare har stickprov av kommunens kostnader granskats mot avtal, faktura, kontering, attestering och utbetalning.

Under 2016 genomförde vi en fördjupad granskning av upphandlingsverksamheten och ramavtalstrohet i kommunen. Granskningen uppmärksammade brister i upphandlingsprocessen på både central- och nämndnivå. Dessa avsåg främst uppföljning av leverantörer och ramavtalstrohet samt arbetet kring inköp och upphandling för att säkerställa att lagstiftningen och kommunens styrdokument följs.

2.3.2. Rekommendation

Se rekommendationer från vår fördjupande granskning i separat upprättad rapport (november 2016). Kommunen har i en särskild skrivelse lämnat kommentarer på i rapporten framförda rekommendationer. Av denna framkommer att följande åtgärder planeras:

- „ att inrätta ett s k "upphandlingsråd" med särskilt utvalda personer från förvaltningarna, för att säkerställa verksamhetskompetens i våra upphandlingar och att kunna arbeta mer strategiskt och proaktivt med stadens inköp
- „ att säkerställda rutiner vad gäller samverkan med andra upphandlande myndigheter och enheter
- „ att staden kan attrahera rätt medarbetare/kompetens, skapa möjligheter för intern karriärutveckling på kort och lång sikt samt behålla rätt medarbetare genom att vara en attraktiv arbetsgivare
- „ att staden tar ett helhetsgrepp kring avtalsuppföljning, vilket då kräver betydligt mer resurser, i form av ytterligare ett antal tjänster.

Vi kommer under året stämma av hur detta arbete fortgår.

2.3.3. Kommunens kommentarer

Fortsatt arbete pågår i enlighet med kommentarerna till den fördjupade granskningsrapporten

2.4. Investeringsprocessen

Det är av central betydelse att rutiner avseende hantering av anläggningstillgångar fungerar tillfredställande och finns dokumenterande med tanke på hur stor del av balansomslutningen dessa utgör. Vi har tillsammans med ansvarig personal gått igenom rutiner för anläggningstillgångar, särskilt med avseende på genomföra investeringar. Vi har utfört granskning enligt särskilt granskningsprogram innehållande väsentliga kontroller för anläggningsregistret.

2.4.1. Gjorda iakttagelser

Från och med räkenskapsåret 2014 gäller rekommendationen RKR 11.4 Materiella anläggningstillgångar. Enligt rekommendationen ska komponentavskrivning tillämpas när olika komponenter i en anläggningstillgång har väsentligt olika nyttjandeperioder. Kommunen kommer från och med 2017 tillämpa komponentavskrivning för nya investeringsprojekt. Komponentindelning av befintliga anläggningar samt reinvesteringar kommer att införas under 2018.

2.4.2. Rekommendation

Vi rekommenderar kommunen att säkerställa god redovisningssed avseende komponentavskrivning snarast möjligt.

Ovanstående rekommendation kvarstår från föregående år.

2.4.3. Kommunens kommentarer

En process avseende införande av komponentavskrivning pågår med ett planerat införande under 2017 och 2018. Från 2017 redovisas nya investeringsprojekt enligt komponentavskrivning. Komponentindelning av befintliga anläggningar samt reinvesteringar planeras att införas från 2018.

2.5. Exploateringsprocessen

Vi har gått igenom processen för redovisning av exploateringsområden. Vår granskning har bland annat innefattat att stickprovsgranska nedlagda utgifter och under året genomföra försäljningar.

2.5.1. Gjorda iakttagelser

Kommunen lämnar i sin årsredovisning 2016 upplysning om att egna exploateringsområden redovisas som anläggningstillgångar, medan mark för försäljning, inklusive förädling, inom exploateringsområden redovisas som omsättningstillgångar. Kommunen har meddelat oss om att en översyn av exploateringsredovisningen kommer att genomföras i anslutning till införandet av nytt anläggningsregister 2018.

2.5.2. Rekommendation

Vi rekommenderar kommunen att säkerställa att klassificeringen av egna exploateringsområden sker i enlighet med de rekommendationer som lämnats från Rådet för kommunal redovisning avseende markexploatering.

Ovanstående rekommendation kvarstår från föregående år.

2.5.3. Kommunens kommentarer

Under året kommer en översyn av exploateringsredovisningen att genomföras i anslutning till införande av nytt anläggningsregister.

3. Identifierade eller befarade problem inför det kommande årsbokslutet

Vi har inte, förutom ovanstående noteringar, identifierat några problem med avseende på det kommande årsbokslutet.

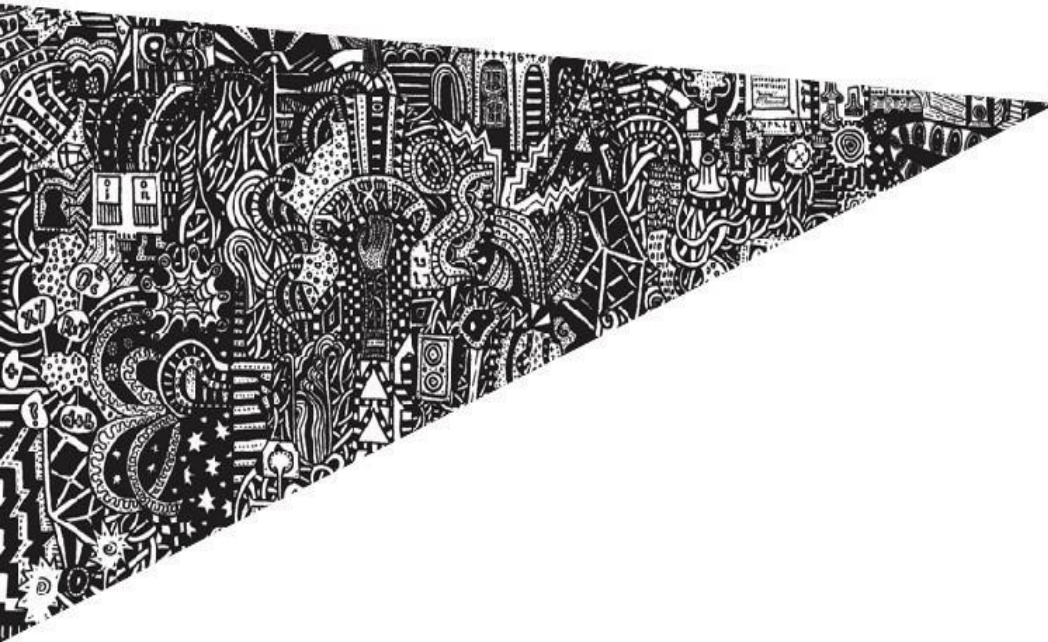
Göteborg den 25 augusti 2017

Hans Gavin
Certifierad kommunal revisor
Auktoriserad revisor
Ernst & Young AB

Mölndals Stad, kommunrevisionen

Granskning av bokslut 2017-12-31

Innehåll

1. Inledning	2
2. Måluppföljning	3
2.1. Finansiella mål	3
2.2. Verksamhetsmässiga mål	4
2.3. Avstämning av balanskravet.....	4
2.4. Bedömning av måluppfyllelsen	5
3. Bokslutsgranskning	6
3.1. Kommentarer till resultaträkningen.....	6
3.2. Kommentarer till balansräkningen.....	6

1. Inledning

Vi har granskat stadens årsredovisnings resultat- och balansräkningar med nothänvisningar, kassaflödesanalyser, driftsredovisning och investeringsredovisning.

Revisionen har utförts enligt god revisions sed i kommunal verksamhet.

Vår bedömning är att granskat material i huvudsak överensstämmer med lagen om kommunal redovisning och god redovisningssed och att bokslutet och årsredovisningen i alla väsentliga delar är korrekt upprättat och ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning.

Vår bedömning är att granskat material i övrigt överensstämmer med lagen om kommunal redovisning.

Efter utförd revision avseende räkenskapsåret 2017 lämnas härmed följande bokslutsrapport där de väsentligaste iakttagelserna för en bedömning av kommunens bokslut år 2017 kommenteras. I denna rapport sammanfattas våra väsentligaste iakttagelser från granskningen i avvikelseform. Syftet med rapporten är att uppmärksamma förhållanden som bör åtgärdas samt att ge förslag till förbättringar. Baserat på de revisionsåtgärder som genomförts har inget framkommit som tyder på att det skulle föreligga väsentliga brister i kommunens interna kontroll. Observera att vår granskning av den interna kontrollen inte omfattat en fullständig genomgång i syfte att kartlägga alla tänkbara brister.

Rapporten har lästs av personal på ekonomiavdelningen.

Granskningen har gjorts med utgångspunkt från det utkast till årsredovisning som erhållits den 9 mars 2018. I årsredovisningen redovisas ett resultat på 111,6 mnkr och ett eget kapital om 3 530 mnkr för kommunen. Motsvarande siffror för koncernen är 162,6 mnkr och 3 767 mnkr.

Årsredovisningen är inte fastställd av kommunstyrelsen när denna rapport upprättas.

2. Måluppföljning

Från och med 2006 gäller för samtliga kommuner:

- att kommunfullmäktige skall fastställa mål för god ekonomisk hushållning
- att uppföljning av dessa mål skall göras i delårsrapport och årsredovisning
- att kommunens revisorer skall granska och bedöma måluppfyllelsen

Syftet med dessa krav är att politikerna med hjälp av målstyrning och måluppföljning skall styra kommunen mot ändamålsenlighet och effektivitet.

Mål för god ekonomisk hushållning omfattar både finansiella mål och verksamhetsmål. Det är endast av fullmäktige fastställda mål för god ekonomisk hushållning som är obligatoriska att utvärdera och bedöma i delårsrapport och årsbokslut. Initialt är det kommunstyrelsen som i förvaltningsberättelsen skall utvärdera uppfyllelsen av de mål kommunfullmäktige fastställt. Därefter skall revisorerna på basis av kommunstyrelsens utvärdering samt sin egen granskning av delårsrapport och årsredovisning bedöma uppfyllelsen av de mål som kommunfullmäktige fastställt.

Balanskravet, det vill säga kravet på balans mellan intäkter och kostnader, är centralt för god ekonomisk hushållning. Sett över en inte allt för lång tid måste kommunerna och landstingen ha balans mellan intäkter och kostnader för att nå en god ekonomisk hushållning. Avstämning av balanskravet ska göras i delårsrapport och årsredovisning.

Kommunfullmäktige i Mölndals stad har i Budget/plan 2017-2019 fastställt riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige har formulerat två finansiella mål och tio prioriterade verksamhetsmål som ska bidra till att god ekonomisk hushållning uppfylls. Till målen finns mätbara indikatorer. Vidare finns specifika uppdrag utifrån programförklaringen för mandatperioden kopplade till målen. Samtliga kommunfullmäktiges mål inom ramen för god ekonomisk hushållning avrapporteras i årsredovisningen. Aktuell status för uppdragen i programförklaringen redovisas under det mål respektive uppdrag bidrar till. Det finns även en sammanfattande analys och bedömning om huruvida kommunen anses bedriva sin verksamhet med god ekonomisk hushållning. Kommunstyrelsens bedömning är att Mölndals stad har uppfyllt kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning.

2.1. Finansiella mål

Kommunfullmäktiges två finansiella mål avrapporteras i årsredovisningen:

- *Resultatet skall inrymma värdesäkring av hela pensionsförpliktelsen.*

Kommunstyrelsen gör i årsredovisningen bedömningen att målet uppfylls. Detta utifrån att förändringen av den del av pensionsskulden som inte redovisas i balansräkningen innebär att pensionsskulden minskade med 33,6 mnkr under året.

- *Nettokostnadernas andel av skatter och statsbidrag ska inte överskrida 98,5 procent i genomsnitt över rullande treårsperioder.*

Kommunstyrelsen gör i årsredovisningen bedömningen att målet uppfylls, eftersom den genomsnittliga nettokostnadsandelen för perioden 2015-2017 har varit 96,1 procent.

Styrelsen bedömer att utifrån de finansiella målen och den finansiella analysen Mölndals stad uppnår god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv.

2.2. Verksamhetsmässiga mål

Kommunfullmäktiges tio prioriterade verksamhetsmässiga mål avrapporterats strukturerat i årsredovisningen. Måluppfyllelsen redovisas både per nämnd och samlat för staden. Av redovisningen för staden som helhet framgår att¹:

- Noll mål bedöms vara uppnådda fullt ut (samtliga indikatorvärden uppnåddes)
- Sju mål bedöms vara uppnådda till viss del (något/några indikatorvärden uppnåddes)
- Tre mål anses inte vara möjliga att bedöma (något/några indikatorvärde(n) har inte kunnat bedömas)
- Noll mål bedöms inte vara uppnådda (inget indikatorvärde uppnåddes)

Vi noterar att bedömningen av måluppfyllelsen inte konsekvent följer den angivna bedömningsmodellen sett till antal uppfyllda indikatorvärden. Exempelvis bedöms två mål som delvis uppnådda trots att inget indikatorvärde har uppnåtts.

Kommunstyrelsen gör i årsredovisningen bedömningen att verksamhetsredovisningen och uppföljningen av kommunfullmäktiges mål lämnar en i huvudsak positiv bild av det verksamhetsmässiga resultatet. Kommunstyrelsen har inte definierat vilken måluppfyllelse som krävs för att god ekonomisk hushållning ska anses råda utifrån ett verksamhetsperspektiv.

2.3. Avstämning av balanskravet

Det lagstadgade balanskravet innebär att de löpande intäkterna ska täcka de löpande kostnaderna. Vid avstämning av balanskravet får realisationsvinster inte medräknas.

Avstämning mot balanskravet:

¹ Inom parentes framgår Mölndals stads definition avseende om mål ska anses ha uppnåtts, uppnåtts till viss del, inte uppnåtts eller inte varit möjliga att bedöma.

Mnkr	2016
Årets resultat enligt resultaträkningen	111,6
Justering för realisationsvinster	-0,8
Positivt balansresultat	110,8

Kommunen uppfyller därmed balanskravet.

2.4. Bedömning av måluppfyllelsen

Vi har översiktligt, enligt kommunallagen 12 kap. 2 §, granskat om resultatet i årsredovisningen är förenligt med fullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Vi kan konstatera att balanskravet och de finansiella målen uppfylls. Sju av tio verksamhetsmål anses delvis uppfyllda. Inget av de verksamhetsmässiga målen anses ha uppnåtts fullt ut och tre mål anses inte ha varit möjliga att bedöma. Årsredovisningen innehåller en utförlig analys av måluppfyllelsen som visar att det pågår ett aktivt arbete för att nå de verksamhetsmässiga målen. Beaktat ovanstående bedömer vi, utifrån avrapporteringen i årsredovisningen, att resultatet i allt väsentligt är förenligt med de mål som fullmäktige fastställt. Vi delar således kommunstyrelsens bedömning att god ekonomisk hushållning har uppnåtts. Vi bedömer dock att kommunstyrelsen bör utveckla en tydlig definition av vilken måluppfyllelse som krävs avseende verksamhetsmålen för att god ekonomisk hushållning ska anses råda. Vidare bedömer vi att måluppfyllelsen bör bedömas för samtliga verksamhetsmässiga mål, även om någon indikator inte har varit möjlig att mäta.

3. Bokslutsgranskning

3.1. Kommentarer till resultaträkningen

Resultaträkningen har granskats utifrån vår genomgång av väsentliga rutiner, kontoanalyser, transaktionstester, verifikationsgranskning samt jämförelse mot utfall föregående år och budget.

Kommunen redovisar ett resultat för år 2017 om 111,6 mnkr, vilket är ca 96 mnkr högre än budget. I årets resultat ingår ett antal jämförelsestörande poster; resultat vid försäljning exploateringsfastigheter om 66,7 mnkr, byggbonus för att stimulera bostadsbyggande 9 mnkr. Kommunens nämnder redovisar ett resultat om 5 mnkr lägre än budget.

Resultatet exklusive jämförelsestörande poster uppgår till 29,9 mnkr vilket är 4,7 mnkr högre än budgeterat resultat om 25,2 mnkr.

I årsredovisningen under avsnitt "Finansiell analys Mölndals stad - kommun" återfinns kommunens analys avseende utfall och budget.

3.2. Kommentarer till balansräkningen

3.2.1. Materiella anläggningstillgångar 3 120 mnkr (2 810)

Vi har stickprovsvis granskat aktiveringar och utrangeringar under året.

Vi kan konstatera att årets ökning på 310 mnkr främst förklaras av om- ny och tillbyggnationer av skolor (172 mnkr), investeringar i infrastruktur såsom gator och vägar (116 mnkr) inventarier, fordon och maskiner (62 mnkr).

Årets avskrivningar uppgår till 182,5 mnkr.

Enligt rekommendationen RKR 11.4 Materiella anläggningstillgångar ska komponentavskrivning tillämpas när olika komponenter i en anläggningstillgång har väsentligt olika nyttjandeperioder. Kommunen har påbörjat ett arbete avseende komponentavskrivning och från och med 2017 komponentindelas nya investeringar. Tillämpning för befintliga investeringar är planerad att genomföras 2018. Kommunen lämnar i årsredovisningen upplysning om status för arbetet med komponentavskrivning.

Kommunen har i samband med uppdatering av anläggningsregister gjort en genomgång av befintliga maskiner och inventarier. Utrangeringar om totalt 217 mnkr i bokförda avskrivningar och anskaffningsvärden har gjorts i samband med genomgång av anläggningsregistret. Kommunen upplyser om gjorda utrangeringar i not.

3.2.2. Exploateringsområden 31,4 (31,5)

Exploateringsområden uppgår i bokslutet till 31,4 mnkr. Kommunens bedömning är att det inte finns något nedskrivningsbehov. Vi har inte anledning att göra annan bedömning.

Under året har ett antal exploateringsområden resultatavräknats. Resultatet för dessa tomter uppgår till 66,7 (58,2) mnkr.

3.2.3. Övriga fordringar 236 mnkr (257)

Fordringar på Migrationsverket uppgår i årsbokslutet till 18 mnkr, vilket är en minskning om cirka 49 mnkr jämfört med föregående år. Minskningen förklaras främst av att kommunen under året erhållit större ersättningar för transitboende och permanenta uppehållstillstånd som släpat från 2015 och 2016. Kommunen har i samband med bokslutsarbetet gått igenom återsökta kostnader för att säkerställa att fordran inte är för högt upptagen. Som stöd för sina antaganden har tidigare historik över återbetalning använts. Kommunen bedömer i dagsläget fordran på Migrationsverket som säker. Vi gör inte någon annan bedömning.

3.2.4. Finansiella anläggningstillgångar 1 099 mnkr (1 009)

Posten har under året ökat med 90 mnkr. Ökningen består främst av andelskapital i Kommuninvest, 58 mnkr, och långfristig fordran markexploatering som ökat med 32 mnkr. Total fordran markexploatörer uppgår per balansdagen till 77 mnkr. Kommunens bedömning är att det inte finns något nedskrivningsbehov av fordringarna. Vi har inte anledning att göra annan bedömning.

Kommunen har i årsbokslutet en fordran på Kvarnfallet Mölndal AB om 376 mnkr. Kommunens bedömning är att dotterbolaget har kapacitet att återbetala lånet till kommunen. Kvarnfallet Mölndal AB gjorde 2017 ett resultat om 6,3 mnkr och har ett eget kapital om 318,8 mnkr. Koncernen Kvarnfallet redovisar ett resultat om 46,3 mnkr och ett eget kapital om 763,4 mnkr. Kommunen bedömer fordran som säker. Vi gör inte någon annan bedömning.

3.2.5. Långfristiga skulder 453 mnkr (394)

Långfristiga skulder avser inbetalade gatukostnadsersättningar, VA-anslutningsavgifter och övriga investeringsbidrag som intäktsförs i takt med att investeringsobjekten skrivs av. Vi kan konstatera att långfristig skulder har ökat med 60 mnkr under året, vilket främst beror på VA-anslutningsavgifter som ökat med 54 mnkr. Både investeringsbidrag och VA-anslutningsavgifter avser ersättningar som skuldförs för att jämna ut den annars stora intäktseffekten. Dessa löses sedan upp i takt med avskrivningen på berörda tillgångar.

3.2.6. Avsättningar 305 mnkr (280)

Avsättningar för pensioner inklusive särskild löneskatt uppgår till 280 mnkr (254 mnkr). Övriga avsättningar uppgår till 25 mnkr (26 mnkr) och kommenteras vidare nedan.

Avsättning för återställande av mark vid avfallsanläggning på Kikåstippen har under året minskat med 3 mnkr, vilket motsvarar årets ianspråktagna medel för återställande. Av ursprunglig avsättning från 2002 på 163 mnkr återstår nu 11,4 mnkr, vilket är i linje med kommunens prognos. Vår bedömning är att kommunens beräkning synes rimlig beaktat den osäkerhet som råder.

Avsättningen som bokfördes i samband med försäljningen av Forsåkersmarken under 2014 har under året minskat med 2 mnkr och är nu i sin helhet upplöst.

Kommunen avsatte föregående år 4 mnkr för tvist avseende extra grundbidrag för år 2012 till en fristående huvudman för en gymnasieskola. I dom meddelad i januari 2017 av kammarrätten i Göteborg återvisades ärendet till utbildningsnämnden för ny handläggning. Kommunen överklagade domen till högsta förvaltningsdomstolen. Högsta förvaltningsdomstolen meddelade under 2017 att man inte beviljar prövningstillstånd. Kommunen beslutade då att redovisa avsättningar för eventuella framtida utbetalningar till friskolorna. Per balansdagen finns det ett antal bidrag till friskolor som inte har betalats ut per 171231. Bidragen uppgår till totalt 1,4 mnkr och har redovisats som en avsättning.

I samband med avflyttning från en lokal där kommunen har bedrivit förskola noterades att kommunen enligt avtal skall återställa lokalerna till lägenheter. Kommunen har redovisat en avsättning om totalt 6,6 mnkr för återställning av lokalerna till lägenheter. Kostnaden för återställning omfattar totalt 472 kvm och 7 lägenheter. Vår bedömning är att kommunen beräkning synes rimlig beaktat den osäkerhet som råder. En genomgång har gjorts av stadens övriga hyresavtal för att säkerställa att övriga eventuella återställningskostnader är upptagna.

I samband med genomgång av hyresavtal noterades att det finns ett ytterligare avtal avseende Pepparedsängen där kommunen är skyldig att återställa lokalerna till lägenheter vid en eventuell flytt av verksamheten. Kommunen har under överskådlig tid ingen avsikt att säga upp detta avtal vilket innebär en lång tid framåt med påföljande osäkerhetsfaktorer. Mot bakgrund av flera osäkerhetsfaktorer kan kommunen inte göra en tillförlitlig uppskattning av beloppet och redovisar det därför som en ansvarsförbindelse i årsredovisningen. Vi gör inte någon annan bedömning.

I övrigt har inget väsentligt noterats i samband med vår granskning. Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning.

Göteborg, den 20 mars 2018

Hans Gavin
Auktoriserad revisor
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Ernst & Young AB

Maria Strandberg
Auktoriserad revisor
Ernst & Young AB

Mölnåls Stad

Basgranskning 2017

Innehåll

1. Inledning	3
1.1. Bakgrund	3
1.2. Revisionskriterier	4
1.3. Ansvarig nämnd/styrelse.....	4
1.4. Metod och avgränsning.....	4
2. Kommunstyrelsen	5
2.1. Mål och riktlinjer.....	5
2.2. Uppföljning och rapportering.....	5
2.3. Risker och intern kontroll	5
2.4. Arbetsgivar- och organisationsutskottet	6
2.5. Planeringsutskottet	6
2.6. Serviceutskottet	7
2.7. Näringslivsutskottet.....	7
2.8. Bedömning	8
3. Byggnadsnämnden	9
3.1. Mål och riktlinjer.....	9
3.2. Uppföljning och rapportering.....	9
3.3. Risker och intern kontroll	9
3.4. Bedömning	9
4. Kultur- och fritidsnämnden	11
4.1. Mål och riktlinjer.....	11
4.2. Uppföljning och rapportering.....	11
4.3. Risker och intern kontroll	11
4.4. Bedömning	11
5. Miljönämnden	13
5.1. Mål och riktlinjer.....	13
5.2. Uppföljning och rapportering.....	13
5.3. Risker och intern kontroll	13
5.4. Bedömning	14
6. Skolnämnden	15
6.1. Mål och riktlinjer.....	15
6.2. Uppföljning och rapportering.....	15
6.3. Risker och intern kontroll	15
6.4. Bedömning	16
7. Social- och arbetsmarknadsnämnden	17
7.1. Mål och riktlinjer.....	17
7.2. Uppföljning och rapportering.....	17
7.3. Risker och intern kontroll	17
7.4. Bedömning	18

8. Tekniska nämnden	19
8.1. Mål och riktlinjer.....	19
8.2. Uppföljning och rapportering.....	19
8.3. Risker och intern kontroll	19
8.4. Bedömning	20
9. Utbildningsnämnden.....	21
9.1. Mål och riktlinjer.....	21
9.2. Uppföljning och rapportering.....	21
9.3. Risker och intern kontroll	21
9.4. Bedömning	22
10. Vård- och omsorgsnämnden.....	23
10.1. Mål och riktlinjer.....	23
10.2. Uppföljning och rapportering.....	23
10.3. Risker och intern kontroll	23
10.4. Bedömning	24
11. Överförmyndarnämnden.....	25
11.1. Mål och riktlinjer.....	25
11.2. Uppföljning och rapportering.....	25
11.3. Risker och intern kontroll	25
11.4. Bedömning	26

Bilaga 1: Revisionskriterier

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige (fullmäktige) underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Styrelse och nämnders ansvar för verksamheten regleras bland annat i kommunallagen 6 kap. 6 §. Där framgår att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Enligt God revisionsred 2014 ska basgranskningen¹ ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisningssystem och rutiner samt målpåföljelse. Enligt God revisionsred handlar basgranskningen bland annat om frågor avseende huruvida styrelse och nämnder har:

- „ Tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och brutit ned dessa så att de fungerar som styrsignaler till verksamheten
- „ Gjort en egen riskanalys
- „ Följt upp och rapporterat verksamhetens resultat samt beslutat om åtgärder vid eventuella avvikelser
- „ En tillräcklig ekonomistyrning samt ekonomisk uppföljning och rapportering
- „ Ett systematiskt arbete med sin interna kontroll avseende såväl verksamhet som redovisning
- „ Tydliga beslutsunderlag och protokoll

Basgranskningen i Mölndals stad har sin utgångspunkt i God revisionsred, samt de risker som framkommit i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys 2017.

Syfte och revisionsfrågor

Syftet med basgranskningen är att ge revisorerna underlag för ansvarsprövningen genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunallagen och God revisionsred². Basgranskningen syftar till att besvara följande revisionsfrågor:

- Har nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt?
- Har nämnden säkerställt en tillräcklig intern kontroll? Det vill säga i enlighet med kraven i kommunallagen samt stadens styrmodell.

¹ Benämns även som grundläggande granskning i God revisionsred

² Kommunrevisionen har under 2017 utöver basgranskningen genomfört flera fördjupade granskningar och granskningar inom ramen för redovisningsrevisionen som ligger till grund för ansvarsprövningen.

- Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering? Det vill säga i enlighet med kraven i stadens styrmodell.

1.2. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, slutsatser och bedömningar. I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- „ Kommunallagen (främst kapitel 6 som reglerar nämndernas ansvar samt kapitel 12 som reglerar revisionens uppgifter)
- „ Fullmäktiges mål och uppdrag
- „ Vision, mål och styrprinciper för Mölndals stad
- „ Reglemente för intern kontroll

Se bilaga 1 för beskrivning av revisionskriterierna.

1.3. Ansvarig nämnd/styrelse

Granskningen avser samtliga nämnder samt styrelsen och dess utskott.

1.4. Metod och avgränsning

Granskningen baseras på möten med nämndpresidier och respektive förvaltningsledning. Genom mötena har revisorerna fått en bild av hur nämnderna arbetar inom ett antal identifierade områden. Inom ramen för den grundläggande granskningen har revisionen skickat ut skriftliga frågor till styrelsen och nämnder. I granskningen ingår också övergripande dokumentstudier av verksamhetsplaner, protokoll, uppföljningar och intern kontrollplaner. Områdena för 2017 års grundläggande granskning är:

- „ Arbete med mål och riktlinjer
- „ Uppföljning och rapportering
- „ Risker och intern kontroll

2. Kommunstyrelsen

2.1. Mål och riktlinjer

Fullmäktige har för år 2017 antagit tio mål utifrån Vision 2022 och dess tre fokusområden. Kopplat till målen finns indikatorer. Fullmäktiges mål och indikatorer utgör grund för nämndernas verksamhetsplaner. Nämnderna ska anta mer specifika mål som visar hur nämnderna kommer att bidra till målluppfyllelsen.

Kommunstyrelsen har antagit nio mål utifrån fullmäktiges mål för år 2017. I verksamhetsplanen för år 2017 anges indikatorer kopplade till samtliga mål. Av möte med kommunstyrelsen framgår att målarbetet generellt upplevs fungera bättre för varje år. Det uppges att målarbetet i huvudsak är väl förankrat och att det finns en förståelse för hur arbetet ska bedrivas.

Kommunstyrelsen lyfter emellertid att det finns en fortsatt risk att politiken inte i tillräcklig utsträckning deltar i målarbetet. För att hantera risken kommer en workshop att genomföras gällande användarvänligheten i det IT-system som används för mål- och verksamhetsstyrning. Ökad användarvänlighet ska bland annat bidra till att målarbetet blir mer överskådligt även för politikerna.

Av möte med kommunstyrelsen framgår att det finns en utmaning i arbetet med den av fullmäktige antagna programförklaringen. Utgångspunkten för programförklaringen är Mölndal Vision 2022 med tre fokusområden. Programförklaringen är utgångspunkten för det årliga budgetarbetet och för styrningen av stadens förvaltningar och bolag. I programförklaringen ingår ett stort antal uppdrag som i dagsläget inte är integrerade i målarbetet, vilket försvårar styrning och uppföljning. Det uppges pågå diskussioner kring hur arbetet utifrån programförklaringen ska bedrivas.

2.2. Uppföljning och rapportering

Kommunstyrelsen följer främst upp målen i samband med delårsrapport och årsredovisning och vidtar åtgärder vid behov. Det uppges i huvudsak finnas en god uppföljning och rapportering. Enligt kommunstyrelsen finns däremot en utmaning i att indikatorer i flera fall mäts för sällan vilket medför att styrelsen inte i tillräcklig utsträckning kan följa resultaten under året. Enligt kommunstyrelsen minskar även styrförmågan på kort sikt när indikatorerna inte mäts mer frekvent. Förvaltningen kommer enligt uppgift att föreslå att staden ska ingå i KKIK³. Därmed kommer ett större antal mått att följas upp som kan jämföras med de drygt 260 deltagande kommunerna som ingår i KKIK.

2.3. Risker och intern kontroll

Av möte med kommunstyrelsen framgår att de övergripande riskerna i staden avser den demografiska utvecklingen, ekonomi och kompetensförsörjning. Samtliga åldersgrupper i staden ökar vilket innebär att en omfördelning av resurser till särskilda åldersgrupper inte är

³ Kommunens Kvalitet i Korthet.

möjlig. Det beräknas finnas ett gap mellan intäkter och kostnader de kommande 5-10 åren. Det härleddes bland annat till gruppen nyanlända som ännu inte är i arbete. Gällande kompetensförsörjningen framgår att det finns en utmaning att hitta kompetens inom flera områden.

Kommunstyrelsen har för år 2017 antagit en intern kontrollplan för stadsledningsförvaltningen utifrån genomförd riskanalys. Avrapportering av intern kontrollplanen görs i verksamhetsberättelsen. Av möte med kommunstyrelsen framgår att det finns vissa otydligheter kring hur intern kontrollarbetet ska bedrivas i staden. Det uppges inte vara helt tydligt vilka som ska vara delaktiga i analysen samt hur risk- och väsentlighetsanalysen ska genomföras och dokumenteras. En utbildning i intern kontroll kommer att genomföras för kommunstyrelsens ledamöter. Utbildningen ska bidra till att öka kunskap och samsyn kring arbetet med intern kontroll samt tydliggöra hur arbetet ska bedrivas.

2.4. Arbetsgivar- och organisationsutskottet

Utskottet har för år 2017 inte formulerat egna mål och inte heller fått i uppdrag att göra det. Utskottet är däremot samordnande för fullmäktiges mål om att staden ska vara en attraktiv arbetsgivare. Enligt utskottet har förvaltningarnas rapportering kring målet förbättrats jämfört med föregående år.

Under 2017 har avtal tecknats gällande HR-systemlösningar. Utskottet ser positivt på det nya systemet som omfattar lönehantering, schema-/bemanningsplanering och vikariehantering. Upphandlingen avser samtliga system kopplade till HR-området. Det nya systemet förväntas leda till ökad tillgänglighet och användarvänlighet för chefer och medarbetare, ökad effektivitet och kvalitetssäkring samt mindre administration. Implementeringen förväntas vara klar i mars år 2018.

Kompetensförsörjningen i staden ses som en stor utmaning. Utskottet uppger att nästan alla yrkesgrupper är svårrekryterade. HR-avdelningen följer årligen upp och sammanställer förvaltningarnas arbete och kompetensbehov utifrån kompetensförsörjningsplanen. Sammanställningen utgör en del av underlaget för fördelning av lönesatsningar och särskilda insatser, som exempelvis förstudie gällande internt ledarförsörjningsprogram.

2.5. Planeringsutskottet

Utskottet har antagit elva mål utifrån fullmäktiges mål. Åtta av målen är gemensamma för planeringsutskottet och byggnadsnämnden. I utskottets verksamhetsplan för år 2017 kopplas indikatorer till samtliga mål. Utskottet uppger sig vara aktivt i målarbete. Målarbetet anses även vara väl förankrat genom att medarbetarna tar fram aktiviteter för att nå målen. Målarbetet diskuteras årligen på en gemensam konferens tillsammans med byggnadsnämnden och förvaltningen.

Av möte med utskottet framgår att det fortsatt pågår arbete med en ny översiktsplan. Behovet av ny översiktsplan anses vara stort då den befintliga inte upplevs som ändamålsenlig. Samråd ska inledas i slutet av år 2017 och planen planeras att antas under våren år 2018.

Utskottet uppger att det finns flera risker och utmaningar kopplat till den höga byggtakten och befolkningsökningen. Valfördsnämnderna uppges exempelvis påtala brist på lokaler men deras prognoser revideras ofta. Utskottets processer är långsiktiga och det uppges inte vara möjligt att möta de snabbare svängningarna i nämndernas prognoser.

Utskottet beskriver att det finns utmaningar med att rekrytera handläggare. Även om personalomsättningen är låg i jämförelse så finns vakanser på planenheten. Konsulter används till viss del för att täcka vakanser. Bristen på arbetsrum uppges försvåra rekrytering och effektivt arbete.

2.6. Serviceutskottet

Utskottet har för år 2017 antagit nio mål utifrån fullmäktiges mål. Indikatorer är kopplade till samtliga av utskottets mål. Utskottet genomförde tillsammans med ledningsgruppen workshops för att utveckla mål och fokusområden inför 2017. Utskottet har under året fortsatt att förankra målarbetet i verksamheterna. Varje avdelning för löpande diskussioner kring målutveckling inför kommande verksamhetsplan. Utskottet uppger att det finns en förståelse för målen i förvaltningen och att enheterna följer upp de nedbrutna målen i sina handlingsplaner. Enligt utskottet finns viss utmaning i att förvaltningen är en serviceorganisation och att dess målsättningar och måluppfyllelse till viss del styrs av övriga förvaltningars arbete.

Utskottet följer upp målarbetet genom kvartalsvis rapportering samt genom löpande dialog med förvaltningsledning. Utskottet uppger att uppföljningen i huvudsak ger en god bild av måluppfyllelsen. Det är en utmaning att följa utvecklingen av vissa av fullmäktiges övergripande mål eftersom vissa indikatorer inte mäts årligen.

Enligt utskottet har kompetensförsörjning och kvalitetssäkring varit särskilt i fokus under året. I likhet med föregående år framhålls kompetensförsörjningen som en stor utmaning. Det framgår att förvaltningen har genomfört rekryteringsutbildning för alla chefer samt en utbildning i psykisk ohälsa.

Utskottet uppger att arbete pågår med att kvalitetssäkra verksamheten. I dagsläget är arbetet inom vissa områden personberoende. Genom analys av risker utifrån Nöjd Kund Index (NKI) har ett antal fokusområden tagits fram per verksamhet i syfte att öka kvalitetssäkringen.

Utskottet har antagit en intern kontrollplan för år 2017 utifrån en risk- och väsentlighetsanalys. Arbetet med intern kontroll utifrån planen följs upp löpande under året.

2.7. Näringslivsutskottet

Utskottet tog under år 2015 fram ett näringslivsprogram som styr verksamheten under mandatperioden. Delar av näringslivsprogrammet finns med i kommunstyrelsens verksamhetsplan. Utifrån programmet tas en aktivitetsplan fram för varje år som följs upp på utskottets sammanträden.

Av möte med utskottet framgår att dialog och nätverk med näringslivet varit i fokus under året. Verksamheten har skapat närmare kontakt med näringslivsföreningar och uppges ha blivit mer synlig och tillgänglig. Verksamheten anordnar bland annat månatliga frukostmöten med cirka 80-100 deltagare per tillfälle. Verksamheten har startat upp rådgivning för nya företag.

Under året har utskottet arbetat med att utveckla ett område i Kålleröd enligt en metod benämnd som "Business improvement district" i Kålleröd centrum. Det beskrivs som en positiv samhällsutveckling i partnerskap mellan det offentliga, privata, entreprenörer och civilsamhället. Utskottet påbörjade i november en förstudie för att undersöka intresset för vad som beskrivs som en hållbar samverkansmodell för framtiden.

Av möte med utskottet framgår att bristen på tillgänglig mark ses som en utmaning. Verksamheten har regelbundna möten med stadsbyggnadsförvaltningen för att diskutera omvandling av områden. Verksamheten deltar även i etableringsgruppen för samarbete med stadsbyggnadsförvaltningen.

Utskottet uppger att kommunstyrelsens styrning och uppföljning av utskottets verksamhet kan stärkas genom att utskottets frågor får mer utrymme.

2.8. Bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsen i huvudsak har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och riktlinjer. KS har brutit ned fullmäktiges mål och kopplat indikatorer till målen. Mål och indikatorer följs upp även om vissa indikatorer enligt uppgift mäts för sällan. I granskningen har framkommit att arbetet med intern kontroll kan utvecklas och att delar i arbetet kan förtydligas. Vi bedömer att styrelsen i huvudsak har säkerställt en tillräcklig intern kontroll i enlighet med stadens styrmodell.

Inom ramen för granskningen har vi identifierat följande utvecklingsområden för kommunstyrelsen:

- „ Säkerställa mer frekvent mätning och uppföljning av indikatorer
- „ Stärka styrning och uppföljning utifrån programförklaringen
- „ Utveckla och tydliggöra formerna för arbetet med intern kontroll i staden
- „ Säkerställa en ändamålsenlig lokalförsörjningsprocess
- „ Besluta om verksamhetsplan och verksamhetsmål för planeringsutskottet⁴
- „ Säkerställa både kort- och långsiktigt arbete gällande kompetensförsörjning

⁴ Det kan ej delegeras enligt kommunallagen.

3. Byggnadsnämnden

3.1. Mål och riktlinjer

Nämnden har för år 2017 antagit nio mål utifrån fullmäktiges mål. Åtta av målen är gemensamma för byggnadsnämnden och planeringsutskottet. I verksamhetsplanen för år 2017 anges indikatorer kopplade till samtliga mål. Av möte med nämnden framgår att mål och indikatorer arbetades fram gemensamt av nämnden, planeringsutskottet och tjänstemän. Nämnden menar att detta tillvägagångssätt ger en samsyn kring verksamheten och de aktuella styrdokumenterna. Enligt nämnden diskuteras mål, indikatorer och aktiviteter regelbundet på arbetsträffar i verksamheten.

3.2. Uppföljning och rapportering

Måluppfyllelse rapporteras i IT-systemet för verksamhetsstyrning och löpande till nämnden. Ekonomiskt utfall samt mått och nyckeltal rapporteras även vid samtliga nämndsammanträden. Enligt nämnden bidrar detta till nämndens möjlighet att vidta åtgärder vid avvikelser gällande mål och ekonomi. I år har nämnden även fått rapportering i samband med delårsuppföljning i form av utdrag från IT-systemet för verksamhetsstyrning. Det finns fortsatt frustration kring IT-systemet för verksamhetsstyrning som delvis upplevs som otillfredsställande. Nämnden menar att systemet fungerar för att sammanställa information till ledningen.

3.3. Risker och intern kontroll

I nämndens skriftliga svar uppges att de mest väsentliga riskerna avser utmaningen att rekrytera handläggare, utmaningen att erhålla en god kvalitet i den byggda miljön samt risken för en snabb nedgång i byggkonjunkturen. Det framgår även att lokalbristen hindrar nämnden från att växa och rekrytera.

Nämnden saknar en intern kontrollplan och en riskanalys för 2017. Orsaken uppges vara en bristande systematik kring den interna kontrollen och riskarbetet. Viss riskanalys görs årligen i samband med upprättande av verksamhetsplan och budget. Enligt nämnden görs även vissa kontroller inom viktiga processer. Enligt nämnden finns behov av att stärka arbetet med intern kontroll. Det upplevs inte helt tydligt hur arbetet med intern kontroll ska bedrivas i staden, exempelvis avseende vilken inriktning kontrollerna ska ha.

3.4. Bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att nämnden i huvudsak har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och riktlinjer. Nämnden har brutit ned fullmäktiges mål samt kopplat indikatorer till dessa. Nämnden följer upp mål och indikatorer. Vi bedömer att nämnden i huvudsak har säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering. Däremot bedömer vi att det finns brister i nämndens interna kontroll. Detta eftersom nämnden inte har genomfört riskanalys eller antagit en intern kontrollplan för 2017.

Inom ramen för granskningen har vi identifierat följande utvecklingsområden för nämnden:

- „ Säkerställa en tillräcklig intern kontroll
- „ Säkerställa både kort- och långsiktigt arbete gällande kompetensförsörjning

Inom ramen för granskningen har vi identifierat följande risker för nämnden:

- „ Risk för att nämndens behov av lokaler inte tillgodoses

4. Kultur- och fritidsnämnden

4.1. Mål och riktlinjer

Nämnden har för år 2017 antagit åtta mål utifrån fullmäktiges prioriterade mål för 2017. I verksamhetsplanen för år 2017 anges indikatorer för samtliga mål. Av möte med nämnden framgår att fullmäktiges mål är väl förankrade. Däremot uppges att det saknas en tydlig dialog och röd tråd gällande programförklaringen och dess uppdrag. Enligt nämnden är det särskilt viktigt med tydliga uppdrag för nämndens verksamhet eftersom den inte är lagstadgad. En stadsövergripande kultur- och fritidsplan skulle enligt uppgift bidra till ökad tydlighet.

Enligt nämnden upplevs målarbetet i huvudsak fungera väl och aktiviteter, indikatorer och nämndmål upplevs bidra till fullmäktiges mål. Det upplevs däremot finnas en utmaning i att fastställa bra indikatorer och vissa av dem mäts endast vartannat år.

4.2. Uppföljning och rapportering

Nämnden följer upp målarbetet fyra gånger per år. Användandet av IT-systemet för verksamhetsstyrning har utvecklats och utgör en god grund för målarbetet. Att nämnden saknar tillgång till systemet och därmed inte löpande kan följa målarbetet anses vara begränsande.

4.3. Risker och intern kontroll

Utifrån att fullmäktige beslutat om ett sparkrav har nämnden genomfört en översyn av verksamheten och tagit fram förslag på förändringar. Nämnden menar att det är en utmaning att besluta om prioriteringar eftersom verksamheten inte är lagstadgad. Det anses även finnas en risk att lokaler och platser till föreningar inte i tillräcklig utsträckning säkerställs i samband med stadens utbyggnad.

Nämnden beslutar årligen om intern kontrollplan. Förvaltningen upprättar förslag på plan utifrån dokumenterad riskanalys. I verksamhetsberättelsen görs en uppföljning och avrapportering. Nämnden har även upprättat en planeringskalender med tidplan för nämndens övergripande processer. Enligt nämnden finns behov att öka tydligheten i intern kontrollarbetet. Syftet med intern kontroll och innehållet i planen upplevs inte som tydligt.

4.4. Bedömning

Enligt vår sammanfattande bedömning har nämnden i huvudsak säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och riktlinjer. Nämnden har brutit ned fullmäktiges mål samt kopplat indikatorer till dessa. Vi bedömer även att nämnden i huvudsak har säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering samt intern kontroll. Nämnden följer upp mål och indikatorer. Nämnden har också genomfört riskanalys och antagit en intern kontrollplan.

Inom ramen för granskningen har vi identifierat följande risker för nämnden:

- „ Risk för otydlig styrning av nämndens verksamhet
- „ Risk för att nämndens behov av lokaler inte tillgodoses

5. Miljönämnden

5.1. Mål och riktlinjer

Nämnden har för år 2017 antagit fyra mål utifrån fullmäktiges prioriterade mål för år 2017. I verksamhetsplanen för år 2017 anges indikatorer till samtliga mål. Enligt nämndens skriftliga svar framgår att mål och indikatorer tagits fram gemensamt av nämnd och förvaltning.

Av möte med nämnden framgår att målen i huvudsak upplevs som väl förankrade i förvaltningen, att målarbetet är effektivt och att resultaten uppnås i stor utsträckning. Nämnden arbetar med stadens miljömål⁵ men har för år 2017 inte antagit nämndmål utifrån miljömålen. Detta eftersom miljömålen är riktade direkt till förvaltningarna.

5.2. Uppföljning och rapportering

Nämnden följer löpande upp målen. Nämnden genomför även en detaljerad uppföljning av plan för livsmedelskontroll och tillsynsplan enligt miljöbalken.

Av möte med nämnden framgår att IT-systemet för verksamhetsstyrning bidrar till att synliggöra och strukturera målarbetet. Det upplevs som en begränsning att nämnden inte har tillgång till systemet och därmed inte löpande kan följa målarbetet.

Kommunstyrelsen ansvarar för analys och uppföljning av fullmäktiges miljömål. Nämnden samarbetar även med stadens miljösamordnare i uppföljning och analys av miljömålen.

5.3. Risker och intern kontroll

I skriftligt svar från nämnden framgår att personalomsättning, kompetensförsörjning och ersättning av vakanser är de mest väsentliga riskerna. Brist på kompetens kring frågor kopplade till förorenad mark har enligt uppgift medfört att nämnden inte arbetat med miljömålet under året. Nämnden har ansökt om utökade medel för att kunna tillsätta en tjänst inom området. Nämnden har sedan år 2016 arbetat med en långsiktig strategi för kompetensförsörjning. Det pågår arbete med att inventera nödvändiga kompetenser jämfört med befintlig kompetens.

Nämnden antar årligen en intern kontrollplan. Nämnden gör en riskbedömning för de kontrollmoment som ingår i den interna kontrollplanen. Därutöver saknas en övergripande dokumenterad riskanalys. Enligt nämnden gör dock förvaltningen riskbedömning utifrån de mest väsentliga riskerna för verksamheten.

⁵ Mölndals miljömål är antagna i fullmäktige år 2014 med utgångspunkt i de nationella miljömålen. Kopplat till miljömålen finns ett handlingsprogram som visar hur kommunen ska arbeta för att målen ska nås.

5.4. Bedömning

Enligt vår sammanfattande bedömning har nämnden i huvudsak säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt. Nämnden har brutit ned fullmäktiges mål samt kopplat indikatorer till dessa. Nämnden följer upp mål och indikatorer. Vi bedömer att nämnden i huvudsak har säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering. Däremot bedömer vi att nämnden kan stärka den interna kontrollen. Detta eftersom nämnden saknar en övergripande dokumenterad riskanalys.

Inom ramen för granskningen har vi identifierat följande utvecklingsområden för nämnden:

- „ Utveckla arbetet med riskanalys och intern kontroll
- „ Säkerställa både kort- och långsiktigt arbete gällande kompetensförsörjning

6. Skolnämnden

6.1. Mål och riktlinjer

Nämnden har för år 2017 antagit sju nämndmål utifrån fullmäktiges prioriterade mål för år 2017. I verksamhetsplanen för år 2017 anges indikatorer kopplade till samtliga mål. Enligt nämnden tar förvaltningen fram en handlingsplan utifrån nämndens verksamhetsplan. Nämndens verksamhetsplan kommuniceras med samtliga chefer samt utgör en grund för varje enhets egen verksamhetsplan. Nämnden uppger att målarbetet är väl förankrat på chefsnivå i verksamheten.

Av möte med nämnden framgår att det under år 2017 särskilt varit fokus på de enheter som inte uppnår de mål och indikatorvärden som fullmäktige och nämnden har fastställt. Det framgår att nämnden särskilt har arbetat med insatser inom fyra områden; delaktighet och inflytande, inkludering, ledarskap samt IKT och digital kompetens.

6.2. Uppföljning och rapportering

Uppföljning av fullmäktiges och nämndens mål sker kvartalsvis i IT-systemet för verksamhetsstyrning. Nämnden uppger att chefer i verksamheten har svårigheter att i systemet se de övergripande målen samt målkedjan i uppföljningen. En sammanhållen styrkedja anses som väsentlig för styrning och måluppföljning.

Uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet sker kontinuerligt och sammanfattas årligen i en kvalitetsrapport. Enligt nämnden är modellen relativt ny för staden men upplevs som välfungerande.

6.3. Risker och intern kontroll

Av möte med nämnden framgår att det finns flera väsentliga risker för verksamheten. Det finns exempelvis risker kopplade till ökade skillnader i skolresultat samt en ökande psykisk ohälsa bland främst flickor i högstadiet.

Arbetsmiljö och kompetensförsörjning är andra fortsatta utmaningar. Personalomsättningen är hög i hela förvaltningen. Bristen på lärare medför att den jämförelsevis höga behörighetsgraden försämrats något.

Det finns en risk i att antalet platser i vissa skolor samt förskolor inte är tillräckliga. Av möte med nämnden framgår att en större utredning gällande skolans behov av lokaler visar att det behövs stora investeringar för att klara behoven. Enligt nämnden finns brister från kommunens sida då det inte i tillräcklig utsträckning tas hänsyn till behovet av skollokaler i samband med nybyggnation.

Förvaltningsledningen gör årligen en riskbedömning inför upprättande av en intern kontrollplan. Enligt nämnden hanteras flera väsentliga områden i den intern kontrollplan som

nämnden årligen beslutar om. Planen kompletteras av det systematiska kvalitetsarbetet där ytterligare risker hanteras.

6.4. Bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att nämnden i huvudsak har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt. Nämnden har brutit ned fullmäktiges mål samt kopplat indikatorer till dessa. Vi bedömer även att nämnden i huvudsak har säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering samt intern kontroll. Nämnden följer upp mål och indikatorer. Nämnden har också genomfört riskanalys och antagit en intern kontrollplan.

Inom ramen för granskningen har vi identifierat följande utvecklingsområden för nämnden:

- „ Säkerställa både kort- och långsiktigt arbete gällande kompetensförsörjning

Inom ramen för granskningen har vi identifierat följande risker för nämnden:

- „ Risk för att nämndens behov avseende lokalförsörjning inte tillgodoses
- „ Risk kopplat till ökande psykisk ohälsa bland elever
- „ Risk kopplat till ökande skillnader i skolresultat

7. Social- och arbetsmarknadsnämnden

7.1. Mål och riktlinjer

Nämnden har för år 2017 antagit sex nämndmål utifrån fullmäktiges prioriterade mål för år 2017. I verksamhetsplanen för år 2017 anges indikatorer kopplade till samtliga mål.

Enligt nämnden är målarbetet väl förankrat i både nämnd och förvaltning på ledningsnivå. Arbete pågår med att förankra målen, exempelvis genom workshops med medarbetare.

7.2. Uppföljning och rapportering

Av möte med nämnden framgår att nämnden följer upp målarbetet fyra gånger per år. IT-systemet för verksamhetsstyrning uppges ha blivit en naturlig del av målstyrningsarbetet inom verksamheten. Nämnden följer månadsvis upp ekonomiskt utfall och har under år 2017 fattat beslut om åtgärder för budget i balans. Nämndens ledamöter genomför även studiebesök på förvaltningens enheter.

7.3. Risker och intern kontroll

Av möte med nämnden framgår att det finns fortsatta risker och utmaningar i arbetet med integration och etablering av nyanlända, däribland praktik och arbete. Dessutom är bostadsförsörjningen problematisk och det finns behov av mer permanenta lösningar för de nyanlända som anvisas till kommunen från Migrationsverket. Stadens arbete med bostadsförsörjning för nyanlända anses fungera väl med en god samverkan och tydlig ansvarsfördelning. Det uppges att rutinerna för lokalförsörjning i staden inte har fungerat även om förbättringar skett under senare tid.

Det nya ersättningsystemet för ensamkommande har medfört en stor omställning och enligt nämnden kraftigt reducerat ersättningen till staden. Det finns även utmaningar avseende försörjning av nyanlända. Det så kallade "glappet" mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen har medfört oväntade kostnader för kommunen⁶.

Inom barnavården ökar antalet ärenden kopplat till våld i nära relationer. Enligt nämnden sker ett aktivt arbete inom området med bland annat veckovis uppföljning och analys samt förebyggande arbete.

Nämnden uppger att ökade sjuktal är en risk. De verksamhetsområden som har högst sjukfrånvaro är integration samt ekonomiskt bistånd. Flera olika insatser genomförs för att minska sjuktalet i verksamheterna.

⁶ Med "glappet" menas den tid under etableringsperioden då den enskilde står utan ersättning från Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Under denna period ansvarar respektive kommun för att betala ut ersättning till den enskilde.

Av möte med nämnden framgår att det pågår ett omfattande arbete med digitalisering inom förvaltningen. Nämnden har fattat beslut om att införa "Trelleborgsmodellen" för arbetsmarknad, etablering och ekonomiskt bistånd. Det innebär bland annat att utbetalning av försörjningsstöd ska digitaliseras.

Nämnden fastställer årligen en intern kontrollplan utifrån en risk- och väsentlighetsanalys. Nämnden deltar inte i risk- och väsentlighetsanalysen. Intern kontrollplanen uppges ha fokus på administrativa risker. De mest väsentliga verksamhetsriskerna kopplas till arbetet med mål, kvalitetsledningssystem och egenkontroll. Enligt nämnden fungerar arbetet med intern kontroll väl. Däremot kan det tydliggöras hur väsentliga verksamhetsrisker hanteras och kontrolleras.

7.4. Bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att nämnden i huvudsak har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och riktlinjer. Nämnden har brutit ned fullmäktiges mål samt kopplat indikatorer till dessa. Nämnden följer upp mål och indikatorer. Vi bedömer även att nämnden i huvudsak har säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering. Däremot bedömer vi att nämnden kan stärka den interna kontrollen. Detta eftersom nämnden i dagsläget inte deltar i arbetet med riskanalys. Vidare framgår inte hur verksamhetens risker hanteras om de inte är inkluderade i intern kontrollplanen.

Inom ramen för granskningen har vi identifierat följande utvecklingsområden för nämnden:

- „ Utveckla arbetet med riskanalys och intern kontroll genom att nämnden deltar i riskanalysen och genom att tydliggöra hur verksamhetens risker hanteras
- „ Fortsatt arbeta för en hållbar arbetsmiljö och lägre sjuktal

Inom ramen för granskningen har vi identifierat följande risker för nämnden:

- „ Risk kopplad till bostadsförsörjning och integration

8. Tekniska nämnden

8.1. Mål och riktlinjer

Nämnden har för år 2017 antagit åtta mål utifrån fullmäktiges prioriterade mål. Varje mål är i sin tur kopplat till en eller flera indikatorer. Nämndens arbetsutskott och ledningsgruppen har tillsammans arbetat med mål och indikatorerna. Nämnden uppger i möte att målarbetet i huvudsak fungerar väl. Arbete pågår med att fortsatt utveckla indikatorer och aktiviteter.

Av möte med nämnden framgår att målarbetet upplevs som väl förankrat i förvaltningen. Förvaltningen fram en handlingsplan för att tydliggöra uppdraget i verksamhetsplanen. Enligt nämnden är hela organisationen delaktig i arbetet med handlingsplanen.

8.2. Uppföljning och rapportering

Nämndens dokumenterade uppföljning av verksamheten och målarbetet sker genom kvartals- och delårsrapporter. Enligt nämnden ger indikatorer tillsammans med kvartalsrapporteringen en god bild av måluppfyllelsen. I kvartalsrapporterna rapporteras avvikelser i måluppfyllelse tillsammans med orsaker samt eventuella förslag till åtgärder. Verksamheten lämnar en månadsrapport till nämnden.

8.3. Risker och intern kontroll

Enligt nämnden är den strategiska trafik- och bostadsplaneringen viktig för staden och regionen som helhet. Nämnden är beroende av både intern och extern samverkan för att lyckas med sitt uppdrag. Det anses vara en risk inom vissa områden. Nämnden uppger att anläggningsprojekt påverkas av förseningar när upphandling av entreprenörer överklagas och vid resursbrist. Det framgår att det stundvis har varit en utmaning att rekrytera projektledare, trafikingenjörer samt VA-ingenjörer.

Det framgår att samtliga avdelningar årligen genomför en riskbedömning/riskanalys vilka ligger till grund för att avdelningsspecifika kontrollplaner. Avdelningarnas kontrollplaner följs upp kvartalsvis. De risker med högst sannolikhet och konsekvens från de avdelningsspecifika kontrollplanerna tas med i nämndens intern kontrollplan. Intern kontrollplanen följs upp i samband med kvartalsrapporterna. Eventuella avvikelser rapporteras till nämnden med analys och vid behov förslag till åtgärd. Utöver kvartalsrapporteringen sker rapportering av eventuella avvikelser genom rapport från verksamheten som behandlas på samtliga sammanträden.

Risker för att nämnden inte ska uppnå målen hanteras enligt nämnden inom ramen för målarbetet. Nämndens internkontroll fokuserar på andra delar i verksamheten såsom avvikelse mot budget, uppfyllande av lagstiftning, vattenleverans av god kvalitet och besiktning av lekplatser enligt plan. Nämnden menar att den interna kontrollen kan tydliggöras ytterligare genom att redovisa vilka löpande kontroller som görs i verksamheten exempelvis utifrån stadens målstyrning samt HR- och ekonomiprocesser.

8.4. Bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att nämnden i huvudsak har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt. Nämnden har brutit ned fullmäktiges mål samt kopplat indikatorer till dessa. Nämnden följer upp mål och indikatorer. Vi bedömer även att nämnden i huvudsak har säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering. Vi bedömer däremot att nämnden kan stärka den interna kontrollen. Detta eftersom det inte framgår hur verksamhetens risker hanteras om de inte är inkluderade i intern kontrollplanen.

Inom ramen för granskningen har vi identifierat följande utvecklingsområden för nämnden:

- „ Utveckla arbetet med riskanalys och intern kontroll genom att tydliggöra hur verksamhetens risker hanteras
- „ Säkerställa både kort- och långsiktigt arbete gällande kompetensförsörjning

Inom ramen för granskningen har vi identifierat följande risker för nämnden:

- „ Risk kopplade till ökad belastning på verksamheten i samband med stadens expansion
- „ Risk kopplat till internt och externt samarbete för att klara mål och uppdrag

9. Utbildningsnämnden

9.1. Mål och riktlinjer

Nämnden har för år 2017 antagit fem mål utifrån fullmäktiges prioriterade mål. I verksamhetsplanen för år 2017 anges indikatorer kopplade till respektive mål. Nämnden har antagit flera nya indikatorer inför år 2017 som det finns behov av att utvärdera. Nämnden uppger att ambitionen är att behålla indikatorer för att kunna jämföra över tid. Det upplevs finnas en god och välförankrad målstruktur i hela nämnden och förvaltningen.

Nämnden har arbetat särskilt med vissa områden för att klara sitt uppdrag och de prioriterade målen. Nämnden har exempelvis utvecklat det systematiska kvalitetsarbetet som tidigare varit bristfälligt. Nämnden har även arbetat med frågor kring nyanländas utbildning samt det kommunala aktivitetsansvaret.

9.2. Uppföljning och rapportering

Enligt nämnden pågår ett aktivt arbete med verksamhetsstyrning och uppföljning genom IT-systemet för verksamhetsstyrning. Målen följs upp kvartalsvis, vid delår och årsredovisning på samtliga nivåer. Förvaltningens chefsgrupp träffas vid flera tillfällen under året för gemensam uppföljning och för löpande träffar med nämnden. Nämnden genomför även kontinuerliga verksamhetsbesök under året. Nämnden uppger att den förstärkning av ledningen som genomfördes under år 2016 har resulterat i en god struktur för målarbetet.

Enligt nämnden pågår även ett nyckeltalsprojekt inom vuxenutbildningen med syftet att jämföra och analysera nyckeltal internt och externt.

Nämnden beslutade under våren att genomföra en extern utvärdering av studie- och yrkesvägledarorganisationen. Utvärderingen planeras att vara klar under december 2017.

9.3. Risker och intern kontroll

Enligt skriftligt svar från nämnden uppges lärarbristen vara en av de mest väsentliga riskerna i nämndens verksamhet. Konkurrensen mellan närliggande kommuner är stor och det är svårt att rekrytera lärare till vikariat och visstidsanställningar. Utbildningsnämnden har idag en hög andel legitimerade lärare men ser utmaningar med framtida rekryteringar inom den växande verksamheten svenska för invandrare (SFI). Ökningen inom SFI kräver anpassningar av verksamheten, exempelvis gällande lärarresurser, stöd, utbildningar och undervisningsformer. Det uppges även vara en utmaning att hitta ändamålsenliga lokaler.

Av möte med nämnden framgår vidare att det finns utmaningar gällande det kommunala aktivitetsansvaret och uppföljning av ungdomar som studerar på annan ort.

Nämnden har för år 2017 antagit en intern kontrollplan utifrån en risk- och väsentlighetsanalys. Inför år 2018 ska genomföras en större översyn av intern kontrollarbetet. Enligt nämnden är syftet med den interna kontrollen inte helt tydligt och inte heller vilka kontroller som ska göras

utifrån stadens styrdokument. Det finns behov av en översyn då den interna kontrollen haft ett alltför ensidigt fokus på ekonomiska risker och inte på verksamhetsrisker.

9.4. Bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att nämnden i huvudsak säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål och riktlinjer. Nämnden har brutit ned fullmäktiges mål samt kopplat indikatorer till dessa. Vi bedömer även att nämnden i huvudsak har säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering samt intern kontroll. Nämnden följer upp mål och indikatorer. Nämnden har också genomfört riskanalys och antagit en intern kontrollplan.

Inom ramen för granskningen har vi identifierat följande utvecklingsområden för nämnden:

- „ Säkerställa att verksamhetsrisker hanteras inom ramen för intern kontroll
- „ Säkerställa både kort- och långsiktigt arbete gällande kompetensförsörjning

Inom ramen för granskningen har vi identifierat följande risker för nämnden:

- „ Risk kopplat till lokalförsörjning

10. Vård- och omsorgsnämnden

10.1. Mål och riktlinjer

Nämnden har för år 2017 antagit 14 mål utifrån fullmäktiges prioriterade mål. I verksamhetsplanen för år 2017 anges indikatorer kopplade till samtliga mål. Av möte med nämnden framgår att mål och indikatorer arbetats fram gemensamt av nämnden och förvaltningen i en workshop. Indikatorerna ses över kontinuerligt och ersätts vid behov. Nämnden anser att det är viktigt att inte ändra indikatorerna i för hög grad då det minskar möjligheterna till jämförelser mellan åren.

Av möte med nämnden framgår att förvaltningen tar fram en handlingsplan utifrån verksamhetsplanen för att sedan fastställa handlingsplaner på verksamhetsnivå. Enhetschefer och verksamhetschefer diskuterar målen. Aktiviteter tas fram på enhetsnivå, i de flesta fall på arbetsplatsträffar. Av möte med nämnden framkommer att missnöjet med styrningen är större på de enheter där aktiviteter inte diskuteras.

10.2. Uppföljning och rapportering

Nämnden följer främst upp målarbetet i samband med delårsrapport och årsredovisning. Det kommer enligt uppgift att göras en särskild sammanställning till nämnd avseende målet om bemötande och trygghet i äldrevård och hemtjänst. Detta eftersom området identifierats som särskilt prioriterat utifrån den senaste brukarundersökningen.

Enligt nämnden görs även regelbunden egenkontroll och verksamhetsuppföljning. Avtalsuppföljning av externa utförare sker månatligen och rapporteras till nämnden.

10.3. Risker och intern kontroll

I likhet med föregående år framgår att det finns utmaningar gällande arbetsmiljö. En hälsopedagog har anställts och en kompetensutbildning i hälsofrämjande ledarskap har genomförts. Nämnden strävar efter att hälsoinspiratörer ska finnas i samtliga verksamheter. En kartläggning av chefers arbetsmiljö har genomförts. Utifrån den planeras anställning av två rekryterare som ska avlasta cheferna med tim- och korttidsrekrytering. Vidare framgår att nämnden förtätat med ytterligare tio chefer för att förbättra arbetsmiljön. Nämnden har infört garanterad provanställning för studenter som klarar vård- och omsorgsutbildningen i Mölndal. Kompetensförsörjningen är en fortsatt utmaning.

Den mest väsentliga risken inom verksamheten uppges vara verkställandet av beslut om boendeplatser inom funktionshinder och äldreomsorg. Det saknas LSS-boenden⁷ vilket begränsar möjligheten att verkställa beslut.

Nämnden har för år 2017 antagit en intern kontrollplan utifrån genomförd riskanalys. Arbetet med intern kontroll uppges fungera väl och har utvecklats under de senaste åren. De mest

⁷ LSS-boende är en insats enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

väsentliga riskerna hanteras dock inte alltid inom intern kontrollarbetet. Risker kopplade till exempelvis måluppfyllelse passar inte fullt ut in i mallen för planen.

10.4. Bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att nämnden i huvudsak har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt. Nämnden har brutit ned fullmäktiges mål samt kopplat indikatorer till dessa. Vi bedömer även att nämnden i huvudsak har säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering samt intern kontroll. Nämnden följer upp mål och indikatorer. Nämnden har också genomfört riskanalys och antagit en intern kontrollplan.

Inom ramen för granskningen har vi identifierat följande utvecklingsområden för nämnden:

- „ Säkerställa både kort- och långsiktigt arbete gällande kompetensförsörjning
- „ Säkerställa att verksamhetsrisker hanteras inom ramen för intern kontroll

Inom ramen för granskningen har vi identifierat följande risker för nämnden:

- „ Risk kopplad till arbetsmiljö och kompetensförsörjning
- „ Risk kopplad till lokalförsörjning och verkställighet av beslut gällande boenden

11. Överförmyndarnämnden

11.1. Mål och riktlinjer

Överförmyndarförvaltningen är en gemensam verksamhet som styrs av nämnder i fyra kommuner. Nämnden har antagit tre nämndmål och kopplat både indikatorer och aktiviteter till dessa. Målen är gemensamma för alla fyra kommunerna. Nämnden följer därför inte Mölndals stads modell för målstyrning eller IT-systemet för verksamhetsstyrning. Enligt nämnden kan däremot nämndens mål i verksamhetsplan för år 2017 indirekt kopplas till varje kommuns fullmäktige eftersom de är övergripande. Mål samt måluppfyllelse uppges förankras hos samtliga medarbetare.

Av möte med nämnden framgår att verksamheten har lämnat tjänstemannaförslag avseende gemensam överförmyndarnämnd till år 2019. Förslaget behandlades i respektive nämnd under november år 2017 samt av respektive fullmäktige i februari år 2018. Verksamheten menar att nuvarande nämndkonstruktion medför dubbelarbete. Vidare framgår att nämndernas olika syn på vissa frågor försvårar för förvaltningen.

11.2. Uppföljning och rapportering

Av möte med nämnden framgår att målen följs upp löpande. Enligt nämnden sker även uppföljning genom månadsvisa ekonomirapporter. Presidiet träffar även enhetschefen två gånger per år för uppföljning och rapportering. Förvaltningen beskrivs ha en aktiv uppföljning med medarbetarna.

11.3. Risker och intern kontroll

Det framgår att lokalförsörjningen i stadshuset fortsatt ses som utmaning. Under 2018 kommer verksamheten sakna lokaler. Det uppges vara av stor vikt att verksamheten sitter samlad och har tillgång till ett säkert besöksrum. Enligt nämnden har behovet kommunicerats vid flera tillfällen.

Av möte med nämnden framgår att det fortsatt finns brist på gode män, särskilt för vuxna och för personer med svåra diagnoser. Bristen på gode män för personer med svåra diagnoser är problematiskt eftersom antalet ärenden ökar. Nämnden har avtal med en förvaltarenhet som hanterar 20 ärenden med svåra diagnoser. Det finns behov av att överlåta fler ärenden då det i dagsläget finns risk att nämnden inte kan tillgodose behoven. Många av de svårare ärendena borde enligt nämnden istället hanteras av socialtjänsten. Det pågår ett aktivt arbete med rekrytering av gode män genom diverse olika insatser.

Nämnden har för år 2017 antagit en intern kontrollplan utifrån genomförd riskanalys. Nämnden uppger att den interna kontrollen fungerar bra och att flera av de väsentliga riskerna för verksamheten ingår i den. I dagsläget genomför nämndens ledamöter stickprovskontroller utifrån intern kontrollplanen. Av möte med nämnden framgår att intern kontrollplanen kommer att ses över inför år 2018 avseende både struktur och innehåll. Nämnden uppger att intern

kontrollarbetet skulle kunna bli mer transparent genom att beskriva hanteringen av de risker som inte ingår i planen.

11.4. Bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att nämnden bedriver ett i huvudsak ändamålsenligt målarbete och har förståelse för målens betydelse. Nämnden har antagit mål och indikatorer för verksamheten. Nämnden följer upp mål och indikatorer. Vi bedömer även att nämnden i huvudsak har säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering. Däremot bedömer vi att nämnden kan stärka den interna kontrollen. Detta eftersom det inte framgår hur verksamhetens risker hanteras om de inte är inkluderade i intern kontrollplanen.

Inom ramen för granskningen har vi identifierat följande utvecklingsområden för nämnden:

- „ Utveckla arbetet med riskanalys och intern kontroll genom att tydliggöra hur verksamhetens risker hanteras

Inom ramen för granskningen har vi identifierat följande risker för nämnden:

- „ Risk för otydlig styrning av verksamheten utifrån olika styrdokument och politiska inriktningar
- „ Risk kopplat till brist på gode män
- „ Risk för att nämndens behov avseende lokalförsörjning inte tillgodoses

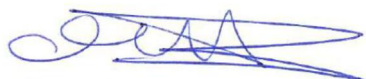
Göteborg den 6 mars 2018

Christoffer Henriksson
Verksamhetsrevisor

Maria Carlsrud Felander
Verksamhetsrevisor

Mikaela Bengtsson
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Kvalitetssäkrare

Bilaga 1. Revisionskriterier

Kommunallagen

Enligt 6 kap 6 § kommunallagen har nämnderna ansvar för att var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Likaså skall nämnderna se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett övrigt tillfredställande sätt.

Budget och styrprinciper

Fullmäktige har för år 2017 antagit tio mål utifrån Vision 2022 och dess tre fokusområden. Kopplat till målen finns indikatorer. Fullmäktiges mål och indikatorer utgör grund för nämndernas verksamhetsplaner. Nämnderna ska anta mer specifika mål som visar hur nämnderna kommer att bidra till målfyllelsen.

Respektive förvaltningschef ska löpande rapportera till sin nämnd om ekonomin och indikatorer kopplade till av fullmäktige prioriterade mål. Resultaten av prioriterade mål med indikatorer följs upp i delårsrapport, årsredovisning och i nämndernas verksamhetsberättelser.

Reglemente för intern kontroll

Varje nämnd har en skyldighet att styra och löpande följa upp det interna kontrollsystemet inom nämndens verksamhetsområde. Nämnderna ska som grund för sin styrning genomföra riskbedömningar för sin verksamhet. Vidare ska nämnderna varje år anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen. Resultatet av uppföljningen ska, med utgångspunkt från antagen plan, rapporteras till nämnden i den omfattning som fastställts i internkontrollplan. Styrelsen har det övergripande ansvaret för att tillse att det finns en god ordning för intern kontroll. I detta ligger ett ansvar för att en intern kontrollorganisation upprättas inom kommunen samt tillse att denna utvecklas utifrån kommunens kontrollbehov.